

Iona, de Marin Sorescu - subiectul piesei

"Iona" este o tragedie in patru tablouri. Pescarul lui Marin Sorescu este de la inceput in gura pestelui, fara posibilitatea eliberarii si fara a fi savarsit un pacat. Intors cu spatele spre un mic acvariu, aruncand navodul, el asteapta o prada noua. Pescarul aflat intr-un mediu marin, viseaza la o padure, la altceva decat marea, in care sa nu fie pesti. (tabloul I)

In tabloul al II-lea, in semiobscuritatea din interiorul pestelui, Iona isi da seama ca a fost inghitit si mediteaza la soarta pestilor si a oamenilor, a celor morti si a celor nenascuti.

Umbrele a doi pescari purtand barne in spinare, ii trezesc ideea marii din afara. Inauntru, in chit, nu-i bine, fiindca umezeala razbate permanent.

O neliniste de inceput de lume il cuprinde si astfel isi aminteste de lucruri disparate din lumea de odinioara: de carabusi, de furnici, de sotie, de mama. Reflectia lui se prelungeste, culminand cu un strigat beketian: "Mai naste-ma o data, mama! Prima viata nu prea mi-a iesit, dar poate a doua, a treia".

Iona traieste intr-un moment de comunicare cu absolutul: "totul curge asa de repede, si noi tot mai facem legaturi intre subiect si predicat".

Un fel nou de a privi lumea, de fiecare data mai nou si mai disperat i se naste in suflet. Simte cum lumea se clatina "ca un ou clocit".

El traverseaza pestele 1, pestele 2, care era transparent, pestele 3, si in tabloul al IV-lea, Iona iese din ultimul peste fericit, exaltat, pe o plaja nisipoasa, dar murdara de alge si scoici.

In zare Iona vede orizontul iar in acest orizont un sir nesfarsit de burti de peste "ca niste geamuri puse unul langa altul". Peste aceasta intindere fara devenire, si in aceasta cuprindere de pesti intr-unul singur, stapaneste uitarea.

Iona intelege ca totul e invers si pleaca sinucigas prin moarte spre o noua si ipotetica lumina, amintindu-si de o replica din "Asteptandu-l pe Godet".

"Calare pe mormant, iata o nastere dificila, din fundul gropii, visator, groparul manuieste forcepsul".

Intrebat despre aceasa piesa si cerandu-i-se sa explice mesajul, Marin Sorescu spune: "Stiu numai ca am vrut sa scriu ceva despre un om singur, nemaipomenit de singur". Cunascator al filosofiei moderne si indeosebi al filosofiilor marilor filosofi ai singuratatii: Nietzsche, Albert Camus, Sartre, Heidegger, Marin Sorescu nu putea sa ocoleasca o anumita stare de spirit contemporana, anume, omul brutalizat de existenta acestuia fata de un determinism ucigator al circumstantelor.

Tematica piesei este reprezentata de conditia umana. Pornind de la metafora lui Nietzsche: "Solitudinea m-a inghitit ca o enigma", "Iona" e expresia strigatului tragic al individului insingurat care face eforturi pentru regasirea identitatii. Monologul e si o demonstratie a unei problematici de natura existentiala privind raportul dintre individ si necesitate, sens si nonsens.